

Wandelen in het *Groene Hart* van Polder Bloemendaal

Wandelen door Polder Bloemendaal

Wandelen door de 1000 jaar oude Polder Bloemendaal? Maak uw keuze of combineer zelf routes door dit unieke poldergebied.

Er zijn drie hoofdroutes.

1. De Waddinxveense Polderroute vanaf de Nesse in Waddinxveen

- Zuidkade / Nesse – over de Hefbrug – Brugweg tot aan de Winterdijk (aan de rechterzijde) – Winterdijk – Polderpad (linksaf) – Bloemendaalseweg (linksaf) – Zwarteweg (linksaf) – Brugweg.

Lengte: 5,8 km.

2. De Goudse Polderroute vanaf de Bloemendaalseweg of Goudse Poort met verschillende afstanden.

- Bloemendaalseweg / Otweg (linksaf) – Laarzenpad (linksaf) – Winterdijk (rechtsaf) – Polderpad (rechtsaf) – Bloemendaalseweg.

Lengte: 2,6 km.

- Bij nat terrein: in plaats van Laarzenpad over Otweg.

Extra afstand: 0,4 km.

3. Ronde van Bloemendaal

- Brugweg – Winterdijk (linksaf) – Otweg (linksaf) – Bloemendaalseweg (linksaf) – Zwarteweg.

Lengte: 4,8 km.

Karakteristiek: Hefbrug en Gouwe

Van oorsprong is de Gouwe een bochtige veenvlinder die ontspringt ter hoogte van Hazerswoude en afwaterde op de Hollandse IJssel. De Waddinxveense straatnamen Nesse en Kromme (N)Esse verwijzen nog naar het bochtige karakter van de rivier, maar inmiddels is een deel van de oude rivier drooggelegd en is de Gouwe een rechtgetrokken kanaal. De Gouwe is een belangrijke vaarroute voor de binnenvaart als verbinding tussen de Oude Rijn in Alphen aan den Rijn en de Hollandse IJssel in Gouda. Daarnaast wordt het volop benut door de waterrecreant. De Gouwe maakt immers deel uit van de Staande Mastroute tussen Delfzijl en Vlissingen. Onder de Waddinxveense Hefbrug kunnen schepen met staande masten tot 33 meter passeren!

De Gouwe is daarnaast voor het Hoogheemraadschap de hoofdslagader voor het oppervlaktewaterbeheer in het gebied. Zowel de waterafvoer als -aanvoer uit de polders verloopt via het kanaal.

Aan de Nesse in Waddinxveen is het zowel in de zomer als in de winter goed toeven.

Hotel-restaurant de Unie ligt aan de monumentale hefbrug, die in 2012 volledig werd opgeknapt. De Unie is vriendelijk en gastvrij en verzorgt graag een kop koffie met gebak of een stevig ontbijt of lunch zodat u heerlijk op pad kunt voor uw wandeltocht. Uw wandeling door Polder Bloemendaal afsluiten met een gezellig diner behoort ook tot de mogelijkheden.

Voor een prima lunch en diner kunt u ook terecht bij het gezellige Restaurant Easy Dinner. Dit restaurant heeft een geheel eigen karakter en naast een sfeervol ingericht interieur ook een prachtig buitenterras. Met uitzicht op de Gouwe en de hefbrug. Gastheer Apo en zijn team ontvangen u graag in Restaurant Easy Dinner.

De unieke Winterdijk

De Winterdijk is bijna twee kilometer lang en doorsnijdt de Polder Bloemendaal. Het is nu één van de cultuurhistorische en recreatieve parels in het Groene Hart. Deze dijk is in de Middeleeuwen aangelegd om ervoor te zorgen dat het ontgonnen land achter de Gouwe bij hoog water niet overstromde met water vanuit de achterliggende wildernis. Hij liep evenwijdig aan de Gouwe en strekte zich uit van de Brugweg, destijds ook een kade, tot aan de zuidrand van de polder in hartje Gouda. Inmiddels is de Winterdijk in Gouda verloren gegaan met de aanleg van de nieuwbouwwijk Bloemendaal. Het Waddinxveense deel is nog over de hele lengte van twee kilometer intact. Met de begroeiing tot op kniehoogte, aan de linker- en rechterzijde brede vaarten met rietkragen, de vele (water)vogels en het fraaie uitzicht op de polder is het een uniek wandelpad. De omliggende weilanden bieden plaats aan zogeheten hakhoutbosjes en korte elzensingels. Het wandelpad is slechts vijftig centimeter breed, wat het unieke karakter benadrukt.

Rustpunt met gelegenheid iets te drinken en eten aan Goudse zijde is er bijvoorbeeld aan de Bloemendaalseweg 34A in Kinderboerderij De Goudse Hofsteden.

Bloemendaalseweg

Ook de Bloemendaalseweg heeft een historie die honderden jaren teruggaat. Vanaf deze weg is de polder ontgonnen tot de Winterdijk enerzijds en de Baarsjeskade anderzijds. De Bloemendaalseweg loopt vanaf de polder tot in het centrum van Gouda. De bewoners leefden er eeuwenlang van akkerbouw, veeteelt en de jacht. Aan weerszijden van de Bloemendaalseweg liggen (monumentale) boerderijen. Ook zijn er daglonerwoningen, die werden bewoond door de veenwerkers die in het gebied werkten. Een aantal woningen kan nog steeds alleen worden bereikt via draai- en ophaalbruggen, maar inmiddels zijn er ook veel vaste bruggen gerealiseerd. Het water aan weerszijden van de weg werd druk bevaaren met schouwen, die tussen het buitengebied en Gouda allerlei producten vervoerden. Diverse hofsteden aan Goudse kant dienen vandaag de dag recreatieve, sociale en culturele doelen, zoals de Kinderboerderij (nr. 34A) en de Werkschuit (nr. 48). De Goudse Hofstedendagen is een jaarlijks terugkerend evenement in mei dat veel publiek trekt.

Hoewel de bebouwing van Waddinxveen en Gouda zichtbaar is vanaf de Bloemendaalseweg, bepalen het water, de knotwilgen en de lindes voornamelijk het karakter. In de brede sloten maken de eenden, reigers en kikkers nog de dienst uit.

1000 jaar Polder Bloemendaal

De polder Bloemendaal ligt deels in Gouda en deels in Waddinxveen. Het begrip Holland, polderland doet dit veengebied alle eer aan. Het is bijna 1000 jaar geleden ontgonnen door de aanleg van sloten dwars op de ontginningsassen: de Henegouwerweg, de Winterdijk en de Bloemendaalseweg. Zo is het poldergebied met vele vaarten ontstaan. Het is de oudste polder van het Hoogheemraadschap van Rijnland. De naam Blommendaal werd voor het eerst in 1298 vermeld. De bebouwing in de polder concentreerde zich aanvankelijk langs de Bloemendaalseweg en de 'Heerlijkheid Bloemendaal' was tussen 1798 en 1811 zelfs nog even een zelfstandige gemeente. In 1870 ging het samen met Noord- en Zuid-Waddinxveen en werd de basis gelegd voor de huidige gemeente Waddinxveen.

In 1964 werd een deel van de Polder Bloemendaal – het gebied ten zuiden van de A12 – door Gouda benut voor de nieuwbouw van woningen. Hiervoor werd een grenswijziging toegepast. Gouda realiseerde hier de wijk Bloemendaal en dit deel van de polder is tegenwoordig geheel bebouwd gebied. De oorspronkelijke monumentale panden aan het Goudse deel van de Bloemendaalseweg zijn behouden. Op die manier is een goede overgang van polderlandschap naar bebouwde omgeving ontstaan.

Waterkaart van Polder Bloemendaal

Volop water in de polder

In het Waddinxveense deel van de polder ligt een aaneengesloten slotenstelsel. De A12 vormt hier een waterscheiding: het waterpeil in het Waddinxveense deel van de polder ligt iets (5 cm) lager dan het Goudse deel (peil: -2,24 m NAP). Bij de Bloemendaalseweg en aan het einde van de Winterdijk liggen watergangen onder de rijksweg tussen beide delen. Daar kan overtollig Gouds water over een klepstuw wegstromen naar Waddinxveen. Het gemaal Bloemendaal aan de Molenvliet pompt bij regen overtollig polderwater weg naar de Gouwe. Daarmee zorgt het Hoogheemraadschap van Rijnland voor de instandhouding van het waterpeil en droge voeten in de polder. Het Waddinxveense deel van de polder is zeer waterrijk. Bijna een vijfde deel van het gebied is water. De polder is ook nat: het hoogteverschil tussen maaiveld en slootwaterpeil is nog geen 40 cm. Zoals gebruikelijk in veengebieden daalt het maaiveld langzaam. Het Hoogheemraadschap heeft het beleid om in het landelijk gebied, de Waddinxveense kant, dit hoogteverschil in stand te houden. Ze doet dat door het slootwaterpeil aan te passen aan de natuurlijke maaiveldaling (enkele millimeters per jaar). In het stedelijk gebied, aan Goudse zijde, wordt de maaiveldaling opgevangen door het land regelmatig op te hogen.

Polderplan Weids Bloemendaal

De gemeenten Waddinxveen en Gouda hebben samen met vele andere partijen de Inrichtingsvisie Weids Bloemendaal verder uitgewerkt in het Polderplan Weids Bloemendaal. Het hoofdonderwerp hiervan is de verdere ontwikkeling van de polder als stedelijk uitloopgebied. Hieraan gekoppeld is het duurzaam zorgen voor zowel natuur als landschap als water en de bodem van ons bestaan.

Meer weten over de ontwikkelingen in de Polder?

Ga naar www.waddinxveen.nl > actueel > plannen en projecten > Weids Bloemendaal.

DE UNIE

HOTEL CAFE RESTAURANT

7 dagen per week open

**Gemoedelijk
Gezellig
Gastvrij**

Kerkweg oost 226
2741 HA Waddinxveen
tel: 0182-612103
www.hoteldounie.com

Ontdek de natuur

Het vele water en de venige poldergrond brengt hele speciale natuur met zich mee. Zo zijn er veel weidevogels en er is hier een weidevogelgemeenschap die je eigenlijk alleen in Nederland kunt aantreffen. In het voorjaar kun je er de buitelingen van de zwart-witte kievit en het wentelwieken van de grutto's zien. De kievit heeft een korte snavel en een opvallend kuifje op de kop. De grutto is een ranke, bruine vogel met lange poten en snavel, die in het voorjaar hoog in de lucht als een straaljager rondvliegt om vrouwtjes te imponeren. Bekende steltlopers in de polder Bloemendaal zijn naast de kievit en de grutto ook de scholekster en de tureluur. De scholekster heeft een zwart-wit verenpak en een lange rode snavel. De tureluur is bruin met oranje poten en broedt op heel verborgen plaatsen, waar zelfs ervaren weidevogelbeschermers zich tureluurs naar zoeken.

Wandelen in het *Groene Hart* van Polder Bloemendaal

Koebochten, petgaten en legakkers...

In de polder Bloemendaal is een aantal langgerekte petgaten en legakkers te zien. Pet betekent letterlijk put en de 'boerenkuilen' zijn het gevolg van individuele verving. Vroeger werd in het voorjaar uit het veen precies zoveel turf gedolven, als voor een stookseizoen nodig was. Het ontstane gat vulde zich met water. Bij latere grootscheepse verving werd de turf gebaggerd uit deze langgerekte petgaten. Deze werden ook wel trekpaten genoemd. De gewonnen turf werd gedroogd op smalle stroken land, de legakkers. In het landschap bleven langgerekte plassen achter. Door de golfslag van het water verdwenen op den duur vaak de smalle legakkers en konden grotere vaarten en meren ontstaan. De Polder herbergt ook een aantal koebochten: dit zijn plaatsen in een weiland waar vroeger de koeien werden gemolken. Om deze activiteit bij slecht weer voor zowel de koeien als de boer zo aangenaam mogelijk te maken, werden er bosjes aangeplant ter bescherming tegen wind en regen.

Tureluur bij haar nest

Kievit

Deze vier vogelsoorten zijn de bekendste weidevogels. De zwarte stern, schaars in het Groene Hart, is ook een vaste

broedvogel in de polder Bloemendaal. De broedtijd is van mei tot augustus en op hun menu staan vooral vliegende insecten. Ze nestelen van origine op matten van de Krabbescheer in het water of op andere drijvende begroeiing. Bij gebrek hieraan broeden ze wel op uitgelegde nestvlotjes in polder Bloemendaal. In de slootkanten tenslotte bloeien kleurrijke bloemen en de sloten zelf zitten vol met allerlei waterdieren. De Ringslang is er één van de meest bijzondere verschijningen.

Zwarte stern

Grutto

Unieke natuur in eeuwenoud poldergebied

De unieke en historische Polder Bloemendaal biedt vanaf juni 2013 prachtige nieuwe wandelgelegenheid in een natuur- en waterrijke omgeving. Dit is een resultaat van de Inrichtingsvisie Weids Bloemendaal, dat in 2011 door de Waddinxveense raad is vastgesteld om het weidse karakter van de polder te behouden en te herstellen. In deze visie is ook het samengaan uitgewerkt van natuur- en landschapsbeheer, bedrijvigheid en recreatie.